

Навіщо нам потрібні нові технології навчання

*«Боги образовательной теории всемогущи,
но черти технологии – расторопнее»*

В.Е.Штейнберг

Зрозуміло, що в старших класах розвиток навчальних компетенцій повинен здійснюватись на більш високому рівні, щоб кожний учень на момент закінчення школи впевнено володів необхідними знаннями і вміннями для успішного складання випускних іспитів, ЗНО та був підготовлений до навчання і творчості в обраних галузях діяльності. Коли вчитель «отримує» учнів, які цілеспрямовано вчилися у навчальному закладі протягом 9-ти років, він має право сподіватись, що загальні навчальні компетенції у них повинні бути вже сформовані, але, на жаль, стикається із ситуацією відсутності очікуваних знань і вмінь, низьким психолого-комунікативним розвитком, невмінням працювати самостійно та творчо.

Не секрет, далеко не всі учні мають бажання отримати гарну освіту та розуміють необхідність цього. Часто ми спостерігаємо низьку учбову активність, що межує з пасивністю. Крім того, більшість учнів прагнуть самостійності та незалежності, але зробити щось при цьому самі не в змозі. Так само, як і бажання бути успішними – при тому, що насправді вони не спроможні поставити собі мету та досягти її. Чому так відбувається? Адже ми знаємо, що в процесі навчання та виховання дитина розвивається, а на практиці, і це підтверджено багатьма дослідженнями психологів, у більшості школярів з кожним роком активність у навчанні, інтерес до набуття знань, мотивація майже зникають. Складається парадоксальна ситуація: вчителі їх намагаються розвивати та навчати, а учні всіляко чинять цьому опір, хоча нічого проти самого по собі розвитку не мають.

Крім того, ми проголошуємо диференційований та індивідуалізований підхід до кожного учня, але всі вони вчать за однією й тією ж програмою, підручниками, в одному темпі (він заданий межами уроку) тощо. Говоримо, що сьогодні головне – навчити дитину вчитися, тобто самостійно здобувати знання, хоча далеко не всі мають можливості вільного доступу до цих знань, нової інформації. Тож знову вся відповідальність за результати вчення припадає на вчителя, його вміння творчо підійти до процесу організації навчання в школі.

Отже, прагнення розірвати це замкнуте коло протиріч доволі часто підштовхує педагогів застосовувати якщо не нові освітні технології, то хоча б їх елементи. Вчитель, частіше за все, емпіричним шляхом, приміряючи на себе, пропускаючи через себе нові можливості, що їх відкриває з часом (за допомогою літератури, спілкування з колегами тощо) і досвідом своєї роботи, обирає ті варіанти діяльності, які, на його думку, можуть дати позитивний

результат. Спостерігаючи за розумовою діяльністю учнів, визначаючи найбільш сприятливі умови для їх розвитку, готуючи до творчості у навчальній роботі, розвиваючи їх креативність, учитель сам знаходить оптимальні засоби для оволодіння новими освітніми технологіями. Чим раніше вчитель задасть собі питання «що обрати та як використати в роботі?», тим більш ефективною та результативною буде його власна праця.

Сучасний урок – це цікавий урок. На мій погляд, є три необхідних умови для підвищення як особистісної значимості, так й емоційного забарвлення уроку, а саме:

- творча особистість самого педагога,
- зміст навчання,
- методи, прийоми, технології, що їх використовує вчитель.

Тож все це повинно збуджувати нас шукати, вивчати, прагнути створити щось своє та впроваджувати в освітній і виховний процес все прогресивно нове, що є ефективним незалежно від часу виникнення. Оптимізація, як вибір найкращого варіанту, залишається за вчителем.

З власного досвіду знаю, що дітям цікаво та важливо те, що вони виконують як під керівництвом вчителя, так (навіть більше) самостійно; діяльність повинна бути активною, творчою, результативною, часто – колективною, успішною та емоційно забарвленою. Звідси й випливає необхідність застосування діяльнісних форм організації уроків, нетривіальних методів роботи, знаходження складних евристичних завдань та обов'язковість діалогу «учитель-учень», «учень-учень», «учень-група», що дає можливість разом долати всі труднощі навчання. Без знання та застосування технологічного підходу в сучасній освіті дуже важко отримати того розумного, креативного, самостійного та готового до подальшого життя в суспільстві старшокласника, про якого мріє кожний вчитель. Якщо впроваджувати в процес навчання та виховання педагогічні освітні технології створення діалогового середовища, то можна досягнути сприятливих умов для творчого самовираження особистості і розвитку учнів, а також підвищити їх навчальну активність, а через рефлексію після досягнення позитивного результату мати задоволення від самого процесу пізнання та успішної самореалізації.

Результатом вивчення досвіду російських колег (матеріали авторської школи С.В.Анофрикової, МПДУ, м. Москва) та спробою застосувати його в умовах нашої школи (програм, системи оцінювання, вимог до навчальних компетенцій учнів тощо) стало створення творчої групи вчителів фізики м. Києва з вивчення освітніх технологій та презентації їх розробок педагогічній спільноті міста.

В першому номері газети ми представляємо розробку теми курсу фізики 10 класу «Основні положення МКТ будови речовини» за технологією модульного навчання¹. В подальшому ми будемо презентувати читачам

результати роботи як творчих груп, так і окремих вчителів, які вирішили спробувати свої сили в розробці уроків і тем в різних освітніх технологіях.

¹ І.Задніпрянець. Сучасні технології у викладанні фізики/ упоряд.

Л.Хольвінська. – К.: Шк. Світ, 2011.- 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).